Raadsvoorstel
Openbaar

Onderwerp
Eenmalige energietoeslag 2022

Opsteller	Charlotte Berens	**Collegebesluit**	5 april 2022
Programma	Werk en Inkomen	**Behandeldatum Raad**	8 juni 2022
Portefeuillehouder	P. Molenaar	**Status**	Openbaar

Samenvatting
De stijgende gas-, warmte- en elektriciteitsprijzen (vooral in combinatie met slecht geïsoleerde woningen) leiden tot energiearmoede. Met de eenmalige energietoeslag 2022 worden inwoners met een laag inkomen (deels) gecompenseerd voor deze stijgende energielasten. Om het uniform uitvoeren van de regeling te bevorderen is door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) een (niet-bindende) landelijke richtlijn opgesteld. Deze richtlijn roept gemeenten op om voor de uitvoering zoveel mogelijk aan te sluiten bij lokaal minimabeleid. Het volgen van de landelijke richtlijn voor bepaling van de doelgroep heeft tot gevolg dat we het bedrag hebben moeten bijstellen van €800,- naar € 600,-, doordat we niet voldoende middelen ontvangen vanuit het Rijk voor de verstrekking en uitvoering van de regeling. We stellen de raad nu voor om een bedrag van € 3,4 miljoen ten laste te brengen van het programmaresultaat om het bedrag van € 600,- alsnog aan te vullen tot € 800,-.

Voorstel

1. Om het bedrag van circa € 10.600.000 dat bij de meicirculaire uitgekeerd wordt in het gemeentefonds over te hevelen naar het programma Werk en Inkomen, taakveld Inkomensregelingen ten behoeve van de verstrekking en uitvoering van de eenmalige energietoeslag 2022.
2. Om een bedrag van € 3.400.000,- ten laste te brengen van het programmaresultaat van Werk en Inkomen, taakveld Inkomensregelingen, onderdeel bijzondere bijstand waarmee we de doelgroep inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum nog een bedrag van € 200,- kunnen uitkeren bovenop de eenmalige toeslag van € 600,-.
3. Om de begrotingswijziging met nummer BW-01835 vast te stellen waarmee het budget voor de uitbetaling van € 200,- per huishouden beschikbaar komt.

Aanleiding
Landelijk stijgen de energieprijzen voor gas, elektriciteit én warmte fors. Deze prijsstijgingen kunnen leiden tot armoede (vooral bij mensen die wonen in een slecht geïsoleerde woning, een gasgestookte CV hebben en een laag inkomen). Om inwoners met een laag inkomen (deels) te compenseren voor de stijgende warmte- en energieprijzen heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (afgekort SZW) in december 2021 bekend gemaakt te komen met een eenmalige energietoeslag om de prijsstijging op gas, warmte en elektriciteit te dempen. Op 15 maart 2022 zijn de landelijke richtlijnen voor deze eenmalige energietoeslag definitief bekend geworden. Voor het categoriaal toekennen van de eenmalige energietoeslag is een wijziging in de Participatiewet nodig.

Het ministerie van SZW roept gemeenten op om vaart te maken en vooruitlopend op de definitieve wetswijziging al te starten met de uitvoering van de eenmalige energietoeslag.

Beoogde impact

In Nijmegen moeten circa 17.700 huishoudens rondkomen van een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Met de uitvoering van de eenmalige energietoeslag helpen we deze inwoners met het opvangen van de stijgende gas-, warmte- en energielasten.
De aanpak van energiearmoede sluit aan bij onze ambities en doelen in de Stadsbegroting 2022:
'We willen dat alle Nijmegenaren kunnen voorzien in hun levensonderhoud.'
- We bieden aanvullende gemeentelijke regelingen voor inwoners die daarvoor in aanmerking komen.

"We streven naar een volledig duurzame energievoorziening en aardgasvrije wijken, waarbij binnen de grenzen van de regio op termijn evenveel duurzame energie wordt opgewekt als we gebruiken."

Argumenten

1.1 Dit bedrag wordt door het Rijk aan ons uitbetaald om inwoners met een laag inkomen te compenseren voor de stijgende energielasten.

Van de in totaal € 679 miljoen stelt het Rijk via de reguliere verdeelsleutel van het minimabeleid circa € 10,6 miljoen beschikbaar via het gemeentefonds voor de uitvoering van de eenmalige energietoeslag. Vooruitlopend op de uitkering in mei roept het Ministerie van SZW gemeenten al op om te starten met de regeling.

3.1 Het bedrag dat we ontvangen van het Rijk is niet voldoende om alle kosten te dekken.

Het feit dat de eenmalige energietoeslag onderdeel uitmaakt van de bijzondere bijstand, geeft beleidsvrijheid ten aanzien van de vormgeving. Er wordt echter veel belang gehecht aan een landelijke uniforme uitvoering van de energietoeslag. Daarom is er door het ministerie SZW en VNG een (niet bindende) richtlijn opgesteld. In bijlage 1 geven we weer op welke punten er beleidsvrijheid is, wat per onderdeel de landelijke richtlijn is en welke overweging we hebben gemaakt bij het vastleggen van de kaders voor de uitvoering van de regeling in Nijmegen.

Eén van de keuzes die we beschrijven in bijlage 1 is het vaststellen van de doelgroep. De landelijke richtlijn stelt voor om voor de doelgroep zoveel mogelijk aan te sluiten bij het lokale minimabeleid. In Nijmegen is dit de doelgroep inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Het bedrag dat we ontvangen is echter niet voldoende om alle kosten voor de verstrekking aan deze doelgroep en de uitvoering van de regeling te betalen. Om te voorkomen dat een grote groep mensen alsnog in de problemen komt hebben we besloten de regeling uit te voeren voor de doelgroep tot 130%. Met deze keuze houden we ook de uitvoeringskosten lager en kunnen we inwoners sneller helpen doordat we een groot deel van deze doelgroep al in beeld hebben en de toeslag ambtshalve kunnen uitkeren. Een deel van deze groep betreft de 'werkende armen'. Het gevolg van het kiezen voor deze doelgroep is dat we het bedrag voor de eenmalige toeslag hebben moeten vaststellen op € 600,- in plaats van de door de landelijke richtlijn voorgestelde € 800,-. Onze ambitie is om het bedrag van € 600,-

op een later moment aan te vullen met nogmaals een bedrag van € 200,-. Hiervoor doen we de raad het voorstel om een bedrag van € 3.400.000,- ten laste te brengen van het programmaresultaat Werk en Inkomen, taakveld Inkomensregelingen.

3.2 *Het bedrag ophogen naar 800 euro sluit aan bij de landelijke richtlijn en de prijsstijging voor warmte, gas en licht.*
Door op een later moment nogmaals € 200,- uit te keren bovenop de € 600,- waarmee we al zijn gestart komen we toch op het bedrag van € 800,- dat aansluit bij de landelijke richtlijn en de communicatie die door het Rijk over de regeling is gedaan. Ook sluit dit aan bij de gemiddelde prijsstijging voor warmte, gas en elektriciteit van € 1500,- per jaar in 2022.

3.3 *Afgelopen jaar zijn er veel middelen die bestemd waren voor de doelgroep minima in de algemene reserve gekomen.*
In 2021 hebben we slechts een deel van de middelen die beschikbaar waren voor de TONK regeling geclaimd, omdat we niet alles nodig hadden binnen het programma vanwege het ruime overschot op BUIG. Circa € 3,1 miljoen van de TONK-middelen is daarmee terecht gekomen in de algemene reserve. Ook waren er vanwege corona middelen over op de Collectieve Aanvullende Ziektekostenverzekering voor minima (afgekort de CAZ), het Busvoordeelabonnement en de kindregelingen. Ook dit geld is terecht gekomen in de algemene reserve.

3.4 *We sluiten aan bij lokaal minimabeleid.*
De landelijke richtlijn roept gemeenten op om voor de uitvoering van de eenmalige energietoeslag zoveel mogelijk aan te sluiten bij lokaal minimabeleid. In Nijmegen is dat de inkomensgrens 130% van het sociaal minimum (de doelgroep van 120% hebben we niet in zicht). Door aan te sluiten bij lokaal minimabeleid houden we de uitvoeringskosten laag (we kennen immers een groot deel van de doelgroep al en kunnen deze ambtshalve direct een bedrag uitkeren) en komt zoveel mogelijk van het budget direct en snel terecht bij de inwoners die het nodig hebben.

Kanttekeningen

1.1 *We kennen de energietoeslag ook toe aan mensen die niet geconfronteerd zijn met een hogere gas-, warmte- en elektriciteitsrekening*
Om in aanmerking te komen voor de eenmalige energietoeslag hoeft iemand niet aan te tonen dat zijn of haar gas-, warmte- en elektriciteit energierekening daadwerkelijk is gestegen. Het is daardoor mogelijk dat ook mensen die niet geconfronteerd zijn met een hogere energierekening de toeslag ontvangen. Dit is een keuze die al bewust gemaakt is bij het opstellen van de regeling door het Rijk. Om snel een grote groep inwoners te kunnen helpen stellen wij geen extra voorwaarden op om dit te voorkomen.

1.2 *De problematiek is groter dan de doelgroep 130% van het sociaal minimum en structureler van aard dan een eenmalige toeslag*
We weten dat het risico bestaat dat een grotere groep inwoners die met hun inkomen (net) boven de 130% uitkomt door de stijgende prijzen ook in de financiële problemen

kunnen komen. Ook voor deze inwoners moeten we als gemeente aandacht blijven vragen bij het Rijk om te voorkomen dat zij in de schulden terecht komen. Tevens moet na een eenmalige uitkering een structurele aanpak worden opgezet vanuit het Rijk om gemeenten zoals Nijmegen gerichter te kunnen laten inspelen op energiearmoede.

Financiën
In Nijmegen moeten 17.700 huishoudens rondkomen van een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Voor de uitvoering van de regeling uitgaande van een bedrag van € 600,- hebben we maximaal € 10.847.000 nodig bij 100% bereik. We verwachten echter eerder uit te komen op een bereik rond de 85%. Hiervoor hebben we een bedrag nodig van € 10.450.400,- inclusief uitvoeringskosten. Dit deel kunnen we dekken uit het bedrag van circa € 10,6 miljoen dat beschikbaar komt via het Rijk bij de meicirculaire.

Voor het uitbetalen van een bedrag van € 200,- bovenop de eerder uitbetaalde € 600,- en uitgaande van een bereik van 85% is nog € 3.400.000,- nodig (inclusief uitvoeringskosten).

We stellen de raad voor dit bedrag ten laste te brengen van het programmaresultaat Werk en Inkomen, taakveld Inkomensregelingen, onderdeel bijzondere bijstand.

Vervolg
We zijn al gestart met het uitkeren van de eenmalige energietoeslag van € 600,- aan de doelgroep inwoners tot 130% van het sociaal minimum. Indien de raad besluit dit bedrag aan te vullen met nogmaals een uitkering van € 200,- keren we het bedrag zo spoedig mogelijk uit aan iedereen die de € 600,- al heeft ontvangen. Hierover zullen we communiceren via de gebruikelijke online en offline kanalen en door middel van een brief aan onze inwoners die het betreft.

Bijlagen
1. Overwegingen eenmalige energietoeslag
2. Financiële bijsluiter begrotingswijziging